

SABAH AKŞAM OKUNACAK DUALAR*

Eüzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn... Ve's-salâtu ve's-selâmu alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîn, seyyidinâ ve senedinâ muhammedin ve âlihî, ve sahibihî ecmaîn... Ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd- dîn...

Emmâ ba'd: Fa'lemû eyyühe'l-ihvân, feinne efdale'l-hadîsi kitâbu'llâh, ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llâhu aleyhi ve sellem, ve şerre'l-umûri muhdesâtuhâ, ve külle muhdesetin bid'ah, ve külle bid'atin dalâleh, ve külle dalâletin ve sâhibehâ fî'n-nâr... Ve bi's-senedi'l-muttasılı ile'n-nebiyyi salla'llâhu aleyhi ve selleme ennehû kâl:

مَنْ قَالَ حِينَ يُصْبِحُ: أَعُوذُ بِاللَّهِ السَّمِيِّ عِ الْعَلِيمِ مِنَ
الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ، أَجِيرُ مِنَ الشَّيْطَانِ حَتَّى يُمَسِّي

(ابن السنن عن أنس)

RE. 433/5 (Men kâle hîne yusbihu: Eüzü bi'llâhi's-semî'l-alîmi mine'ş-şeytâni'r-racîm, ucîre mine'ş-şeytâni hattâ yumsiye.)

Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin selâmı, rahmeti, bereketi, lütfu, ikramı, ihsanı cümlenizin üzerine olsun... Allah-u Teâlâ Hazretleri Ramazan'ın feyzinden, Kadir gecesinin nimetlerinden faydalandırsın; meyvelerini devşirmek, nimetlerine nâil olmak nasib eylesin... Geçmişlerinize rahmeylesin... İşlerinizi iki cihanda hayr eylesin.

Peygamber SAS Efendimiz'in mübarek hadîs-i şerîflerinden bir miktar, *Râmûzü'l-Ehâdîs* isimli hadis kitabının 433. sayfasından okumaya devam edeceğiz.

Bu hadîs-i şerîflerin okunmasına başlamadan önce, her zaman yaptığımız gibi evvelen ve hâsseten Peygamber Efendimiz Muhammed-i Mustafâ SAS Hazretleri'nin rûh-i pâkine hediye olsun diye, sonra onun cümle âlinin, ashabının, etbâının, ahbabının, bilhassa Ümmet-i Muhammed'in mürşidleri olan sâdât ve meşâyih-i turuk-u aliyyemizin;

Ebû Bekr-i Sıddîk ve Aliy-yi Murtezâ'dan ve sâir sahabeden – *rıdvanu'llahi teâlâ aleyhim ecmaîn*– müteselsilen Hocamız Muhammed Zâhid-i Bursevî'ye kadar güzerân eylemiş olan silsilemize mensup zevât-ı muhteremenin ve onların halifelerinin, müridlerinin, muhiblerinin ruhlarına hediye olsun diye; sâir enbiyâ ve mürselîn ve cümle evliyâullahın ve hâsseten İstanbulumuz'da medfun bulunan sahabenin, tâbiînin, evliyâullahın, sXAlihlerin ruhlarına hediye olsun diye;

Bu beldeleri fethetmiş olan Fatih Sultan Mehmed Han'ın ve sâir askerlerin, muvahhid

gazilerin, şehidlerin, mücahidlerin ruhlarına hediye olsun diye; cümle hayır ve hasenât sahiplerinin ve bilhassa şu camimizi yaptırmış olan İskender Paşa'nın ve onun yaptırdığı II. Bayezid zamanından bugüne kadar böyle temiz, pak ayakta kalmasına koşuşturmuş olan, yardım etmiş olan kimselerin hepsinin, kendilerinin ve geçmişlerinin ruhları için;

Uzaktan yakından bu hadîs-i şerîfleri dinlemek üzere muhabbetle şu mescide gelmiş olan siz kardeşlerimizin âhirete göçmüş bütün sevdiklerinin, yakınlarının ruhlarına hediye olsun diye; biz yaşayan müslümanların da Rabbimiz'in rızasına uygun yaşayıp, sevdiği amelleri işleyip, rızasını kazanıp, huzuruna sevdiği, razı olduğu bir kul olarak varmamıza vesile olsun diye, hastalarımız şifa bulsun, dertlerimize çareler bulunsun, Ümmet-i Muhammed rahmete ersin diye, buyurun bir Fâtiha, üç İhlâs-ı Şerîf okuyalım, öyle başlayalım!

.....

a. Şeytanın Şerrinden Korunmak İçin Dua

Sözümüzün başında Arapça metnini okumuş olduğumuz hadîs- i şerîfte ve bundan sonraki hadîs-i şerîflerde, bu hafta da böyle devam edecek, Ramazan'ın bereketine öyle denk geldi; faydalı, sevaplı dualar var. Önümüzdeki hafta da devam eder de ondan sonra artık nereye varır söz, bilmiyorum. Hadis-i şerifler alfabetik sırayla dizilmiş.

Bu hadîs-i şerîfte Peygamber Efendimiz buyurmuş ki:¹

مَنْ قَالَ حِينَ يُصْبِحُ: أَعُوذُ بِاللَّهِ السَّمِيِّ عِ الْعَلِيمِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ، أَجِيرُ مِنَ الشَّيْطَانِ حَتَّى يُمَسِّي

(ابن السنن عن أنس)

RE. 433/5 (*Men kàle hîne yusbihu: Eüzü bi'llâhi's-semî'l-alîmi mine's-şeytâni'r-racîm, ucîre mine's-şeytâni hattâ yümsiye.*)

(*Men kàe hîne yusbihu*) “Her kim sabaha erdiği zaman, (*Eüzü bi'llâhi's-semî'l-alîmi mine's-şeytâni'r-racîm*) derse; (ücire mine's-şeytâni hattâ yümsiye. “Akşama gelinceye kadar şeytanın şerrinden mahfuz kalır.”

Rivayet eden kim? İbn-i Sinnî, Enes ibn-i Malik RA'dan rivayet etmiş.

“(*Seye'tî men kàle hîne yusbihu selâse merrat...*) diye bu mânayı te'yit eden başka hadîs-i şerîfler de var. Onlar da aynı mânaya, aynı kapıya çıkar.” diyor Hocamız Gümüşhaneli Hazretleri.

Bunu şu bakımdan söylüyorum ki; bu *Râmûzü'l-Ehâdîs* kitabını Gümüşhaneli Hocamız yazmış. Gümüşhaneli Hocamız kim? Son zamanın en büyük muhaddislerinden. Asrının büyük alimlerinden, tanınmış bir kimse.

¹ İbn-i Sinnî, *Amelü'l-Yevm ve'l-Leyleh*, c.I, s.91, no:49; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.II, s.161, no:3578; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XXI, s.133, no:23147.

Gümüşhaneli Hocamız, kendisi Arapça 40-50 eser yazmış. Arapça biliyor. Üç sene Mısır'da kalmış, bu hadis kitabını Araplar'a da okutmuş, oradaki alimlere de icazet vermiş, "Siz de okuyun, okutun." diye.

Şimdi bazı gençler diyorlar ki;

"—Bu hadislerin içinde mevzu hadis var veyahut zayıf hadisler var."

Tabii hadisin sıhhatlisini, sağlamını aramamız, hep onları konuşmamız lazım; doğru. Çünkü Peygamber Efendimiz'in sözü nakledilecek; sevap, hayır, bereket onda...

Yalnız, Hocamız mevzu hadisi, zayıf hadisi, sakat hadisi iki bakımdan bilecek salâhiyete sahip:

Bir; ilmî seviyesi çok yüksek, sıradan bir insan değil. Kitaplara hayatı geçmiş yüksek bir şahsiyet. Yani bayağı büyük bir alim. Hani böyle yeni başlamış bu işe de acemiliğinden, niyeti iyi ama bilememiş, doğruyu eğriyi pek seçememiş de hatalı; o tipte bir insan değil. Alim, derya, kavuklu, cübbeli, padişahların kendisine hürmet ettiği, emrine vapur tahsis ettiği, "Hocam buyur, vapur emrinde, istediğin kadar insanı doldur, hacca gidin." diye öyle padişahların hürmet ettiği bir büyük alim. Zamanında da hep hürmet görmüş. Bir ilmi var ki hadislerin doğrusunu eğrisini ayırt edebilecek kuvveti var ki oradan itimat ediyoruz. Mesela ben üniversitede profesörüm, ben ayağının

tırnağının tozu olamam. Onlar o devirde kendini çok iyi yetiştirmişler. Sonra, yazdığı eserlerin hepsi terceme ediliyor, beğeniliyor; kıymetli eserleri var.

İki; tasavvuf tarafı var. Ârif kimse, kâmil kimse. Yani mürşid. Tarikatte şeyh olmuş, insanları terbiye eylemiş. Etrafına alimler talebe olarak gelmişler, el pençe divan durmuşlar. Yani böyle bir kimse de mânevî bakımdan da bilir. Hem takvâsı daha kuvvetlidir...

Meselâ, Abdulaziz ed-Debbağ Hazretleri...

“Ümmî mürşidime her zaman sorarım. Bana şöyle der, böyleder... Ben bir hadis okuyorum. ‘Bu hadis midir, değil midir?’ diyorum.”

Ümmî, hiç okumamış mürşidine soruyormuş:

“—Bu hadis midir?”

“—Hadistir evladım.”

“—Bir hadîs-i şerîfle bir büyük zâtın sözünü karıştırıyorum; okuyorum, denemek için soruyorum.”

“—Şuraya kadar hadistir evladım, buradan sonrası hadis değildir.” diyor.

“—Başka bir şey soruyorum.”

“—Şu şöyle demişlerdir, bu böyle demişlerdir... Ama bu hadis değildir evladım.”

“—Peki hocam, okumadım diyorsunuz, ümmîyim diyorsunuz; bunları nereden biliyorsunuz?”

“—Evladım, sen hadîs-i şerîf okurken ağzından bir yeşil nur çıkıyor; hadis olmadığı zaman o nur kesiliyor oradan...” demiş.

Demek ki insan ümmî de olsa, Allah-u Teâlâ Hazretleri, mânevî bakımdan da işaretler bahşeder.

Yani eskiden insanlar, üniversiteler mi vardı böyle? Peygamber Efendimiz hangi üniversiteyi bitirdi? Diploması nereden? Doktorası, doçentliği, profesörlüğü nereden? Yok öyle bir şey... Zamanında, Medine-i Münevvere’de okuma yazma bilen 17 kişi varmış. Okuma yazma bilen bile yok. Hz. İsa hangi üniversiteden mezun oldu? Yok böyle bir şey...

Ama mesela Allah, Musa AS’ı Firavun’un sarayında yetiştirmiş. Onun da ayrı hikmeti var. Firavun kendi mülkünü yıkmasın, mülkü, saltanatı devam etsin diye benî İsrail’den doğacak çocukları öldürmeye çalışıyor. Allah; “Sen misin öyle yapan; ben sana senin düşmanını senin sarayında beslettireceğim.” diye Musa AS’ı onun yanında beslettirmiş. Gözünüzü açın, ibret alın. Allah’ın hükmünden kaçmak olur mu? Çocuk öldürmekle Allah’ın hükmünün karşısına geçilebilir mi?

Allah Firavun’un yanında... Karısına muhabbet vermiş. Nil’de, suyun üzerinde bebeği bulunca: “—Aman bunu öldürme!” diyor, “Ne kadar güzel!” diyor.

عَسَىٰ أَنْ يَنْفَعَنَا أَوْ نَتَّخِذَهُ وَلَدًا

(التقص: ٩)

(*Asâ en yenfeanâ ev nettehizahû veledâ*) “Belki bize bir faydası dokunur bu küçük yavrunun, yanımızda besleriz. Belki de evlât ediniriz.” diyor. (Kasas, 28/9)

Firavun pekiyi diyor, karısının hatırını kıramıyor. Öteki çocukları, Benî İsrail’in çocuklarını öldürtüyor hep ama Firavun’un yanında Allah beslettirmiş.

Kim emzirdi? Allah kendi anasına emzirttirdi. Her şeye kâdir.

“—Sen meraklanma... Koy çocuğunu Nil’e, salıver suyun üstüne; biz onu sana iade edeceğiz.” dedi anasına, öyle ilham eyledi.

Koydu o da. Ondan sonra Musa AS’ı doyurmak istiyorlar. Artık karısı rica etti ya Firavun’a; “Aman bu bize faydalı olur, bakalım, nur topu gibi çocuk...”

وَحَرَّمْنَا عَلَىٰ هِ الْمَرَاضِعَ

(القصاص: ١٢)

(*Ve harramnâ aleyhi’l-merâdîa*) [Biz onun süt anaları kabulüne müsaade etmedik.] (Kasas, 28/12)

Mûsâ AS hiç kimsenin sütünü emmedi. Sonra dediler ki:

“—Bir kadın var, onun sütü var, onu tavsiye edelim mi, müsaade eder misiniz?”

“—E getirin bakalım.” dedi.

Çocuk aç kalacak. O zaman da tabii biberonlar, mamalar, terkipler, şunlar bunlar yok ki...

“—Getirin bakalım!” dediler.

Anasını getirdiler. Anasının yüreği ağzına geldi, nerdeyse belli edecekti... Kendi çocuğuna kavuşunca gözleri yaşardı;

“—Ne büyüsun yâ Rabbi! Yavrumu hem öldürtmedin hem de yine kavuşturdun.” diye.

Orada yetişti. Tabii Firavun’un sarayında özel öğretmenlerden ders almış da olabilir.

Ama asıl yetiştirmeleri, rahle-i tadrîs-i İlâhî’den... İlâhî mektepte okuyorlar. Profesörler ayağının tozu olamaz. Üniversiteler anlattıklarını, öğrettiklerini anlatmaya, anlamaya güç yetiremez.

Onun için mânevî bir şeyleri sezme durumu olur.

Ama biz, “Şu Allah’ın velîsidir. Bu Allah’ın sevgili kuludur. Bu Allah’ın sevmediği kuldur.” diyemeyiz. Biz bilemeyiz de etrafındakiler alâmetlerinden, başına gelen hadiselerden ve saireden tanırlar, bilirler.

Şimdi böyle bir zât-ı muhterem, bir hadis-i şerifi buraya yazdığı zaman bir sebebi var. Ya burada olduğu gibi ileride başka hadisler gelecek, o da bu mânâyı teyit edecek, takviye edecek, aynı kapıya çıkacak. Binâen aleyh, “Bu hadis doğrudur.” demeye getiriyor. Bazen de diyor ki: *(Ve lehü’l-şevâhidü)* “Bunun sağlam hadis olduğuna çok deliller, şahitler var. Her ne kadar filanca çürük hadis demişse de sağlam olduğuna dair çok alâmetler var.” diyor.

Bazı yerlerde de mesela;

(Kàle ibnü'l-cevziyyi mevdûun ve lem yusib)
“İbnü'l-Cevzî buna mevzu hadis dedi ama isabet etmedi.” diyor. Kat’î olarak böyle de dediği şeyler oluyor. Onun için ben itimad ediyorum.

Mehmed Zahid Kotku Hocamız Rh.A. bana bunu okutma izni verirken:

“—Evlâdım, istediğin hadisi okut, istediğini atla geç!” dedi.

Yani benim icazetim, salâhiyetim böyle geniş. Ama hepsinin tabii kendine göre işaret ettiği bir taraf var. İnsan gül bahçesine girmiş gibi oluyor. İnsan hangisini koparacağını, devşireceğini şaşırır veyahut meyve bahçesine girmiş gibi, lezzetten tadına doyum olmuyor.

Bu hadîs-i şerîfi Enes RA rivayet etmiş. Mânası şu: “Sabahleyin (*Eûzü bi’llâhi’s-semî’l-alîmi mine’ş-şeytâni’r-*

racîm) diyen kimse, akşama kadar şeytanın şerrinden mahfuz olur, korunur. Allah tarafından vikâye olunur, himaye olunur.” deniliyor.

Sözün mânasını söyleyelim:

(*Eûzü bi’llâhi es-semî’l-alîmi*) “Her şeyi işiten, her şeyi bilen Allah’a sığınırım.” Nereden? (*Mine’ş-şeytâni’r-racîmi*) “Recmedilmiş olan şeytandan.”

Şeytan mâlum, dergâh-ı izzetten edepsizliği dolayısıyla kovuldu, recmedildi, racîm oldu.

فَإِنَّكَ رَجِيمٌ . وَإِنَّ عَلَيْكَ اللَّعْنَةَ إِلَى يَوْمِ الدِّينِ

(الحجر: ٢٤ - ٢٥)

(*Feinneke racîm*) “Muhakkak sen kovuldun!
(*Ve inne aleyke’l- la’nete ilâ yevmi’d-dîn*)
Muhakkak ki kıyamet gününe kadar, mükâfatın,
cezanın verildiği zamana kadar lânet senin
üzerine olacaktır!” (Hicr, 15/34-35)

Kur’ân-ı Kerîm’de öyle bildiriliyor.

“—Onu dost edinmeyin! O Allah’ın düşmanıdır. O size hile eder, aldatmaya çalışır. Onun hilesine uğramayın.” diye tavsiyeleri var.

Şimdi burada, buraya bir nokta koyup bir şeyi söyleyeyim.

Ben bu insanların —kıyıda köşede durmayıp da—
arasına katıldığım zamandan beri çok acayip
şeyler duydum, gördüm. Şeytana tapan insan
olduğunu biliyor musunuz?

“—Tevbe estağfirullah... Hocam nasıl söz?”

Nasıl söz filan değil; işte ansiklopediler yazıyor,
basbayağı söz. Memleketimizde şeytana tapınan
insanlar var. Allahu ekber! Allah akıl fikir versin.

Hiç aklınıza, fikrinize güvenmeyin; daima Allah’a
yalvarın, yakarın; “Aman yâ Rabbi, beni şaşırtma!”
Çünkü her şaşıran insan da bir akla dayanıyor.

Meselâ, Bakara Sûresi’nin başında Allah-u Teâlâ
Hazretleri âyet-i kerîme ile bildiriyor:

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ لَا تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ، قَالُوا إِنَّمَا

نَحْنُ مُصْلِحُونَ

(البقرة: ١١)

(*Ve izâ kîle lehüm lâ tüfsidû fi'l-ard*)
“Yeryüzünde fesat çıkarmayın!” dediğin zaman
fesatçılara, onlar ne derler? (*Kâlû innemâ
nahnü muslihûn*) “Biz fesatçı filan değiliz; biz
ıslah edicileriz derler.” (Bakara, 2/11)

Fesatçının ta kendisi ama ıslah edicileriz diyor.
Peygamberlerin karşısına çıkanlar da, “Siz
delisiniz, mecnunsunuz.” dediler, kendilerini
akıllı sandılar, onları delilikle itham ettiler.

Yâsîn Sûresi’nde kıssada geçiyor. Mürseller
gidiyorlar Antakya şehrine de:

وَاضْرِبْ لَهُم مَّثَلًا أَصْحَابَ الْقَرْيَةِ إِذْ جَاءَهَا
الْمُرْسَلُونَ

(يس: ١٣)

(*Va’drib lehüm meselen ashâbe’l-karyeti*)
“Onlara, şu şehir halkını misâl getir: (*İz câhe’l-
mürselûn.*) Hani onlara elçiler gelmişti.” (Yâsin,
36/13)

إِذْ أَرْسَلْنَا إِلَيْهِمُ اثْنَيْنِ فَكَذَّبُوهُمَا فَعَزَّزْنَا
بِثَالِثٍ فَقَالُوا إِنَّا إِلَيْكُمْ مُرْسَلُونَ

(يس: ١٤)

(*İz erselnâ ileyhimü’sneyni fekezzebûhümâ
feazzeznâ bi-sâlisin*) “İşte o zaman biz, onlara
iki elçi göndermiştik; onları yalanladılar. Bunun
üzerine üçüncü bir elçi gönderdik. (*Fekâlû innâ
ileyküm mürselûn*) Onlar: Biz size gönderilmiş
Allah’ın vazifeli kullarıyız dediler.” (Yâsin, 36/14)

قَالُوا مَا أَنْتُمْ إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُنَا وَمَا أَنْزَلَ الرَّحْمَانُ
مِنْ شَيْءٍ إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا تَكْذِبُونَ

(يس: ١٥)

(*Kâlû mâ entüm illâ beşerün mislünâ ve mâ enzele'r-rahmânu min şey'in in entüm illâ tekzibûn*) “Siz bizden gayri bir insan değilsiniz, işte bizim gibi eliniz var, ayağınız var. Allah bir şey göndermemiştir.” (Yâsin, 36/15)

İnkâr ettiler. Yani mantık, muhakeme kullanıyorlar ama hatalı, isabet etmiyorlar.

“—Hayır, biz Allah tarafından gönderilmiş vazifeli insanlarız. Bizim sizden ecir, ücret, para pul istediğimiz yok; hak yola gelin, putları bırakın, güneşe, aya, taş, heykele tapmayın.”

“—Hayır, biz sizi uğursuz gördük, başımıza sizin yüzünüzden bir uğursuzluk gelecek. Bak bu işi ya bırakın yoksa sizi taşlarız.” diyorlar.

Asıl uğur getiren insanı, uğursuzlukla itham ediyorlar. Onun için herkes bir akla dayanarak gidiyor.

Bizim memlekette bir söz vardır;

“—Kızı kendi haline bıraksan, ya davulcuya varır ya zurnacıya...” derler.

Yani büyüğü; “Evladım onunla evlenme. Şu şöyle olsun, bu böyle olsun.” diyecek. Neden?

Kendi haline bırakırsan davulun sesi hoş gelir, zurnanın sesi keyfine uygun düşer de ona gönlünü kaptırır, oraya gider. Ama mesela

davulcunun, zurnacının hali ile anasının babasının evlendireceği insanın hali arasında dağlar, deryalar fark vardır.

b. Allah'a Çok Sığının!

Onun için Allah'a çok sığınalım. Her işin başı Allah'a sığınmaktır.

“—Yâ Rabbi! Ben her an şaşırabilirim. Hiç kendimi, nefsimi tezkiye etmiyorum. Ben hata edebilirim; sen beni koru yâ Rabbi! Ben istesem bile beni yanlış yola sokma, bana mâni ol yâ Rabbi. Ben istemesem bile beni hak yolda yürüt yâ Rabbi! Beni mecbur et yâ Rabbi!”

Peygamber SAS Efendimiz duasında diyor ki: Efendimiz:²

اللَّهُمَّ إِنِّي ضَعِيفٌ، فَقَوِّ فِي رِضَاكَ ضَعْفِي، وَخُذْ إِلَى
الْخَيْرِ بِنَاصِيَّتِي، وَاجْعَلِ الْإِسْلَامَ مُنْتَهَى رِضَائِي

(طب. عن ابن عمرو؛ ع.ك. عن بريدة)

² Hâkim, *Müstedrek*, c.I, s.708, no:1931; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VI, s.346, no:6585; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.X, s.268, no:29965; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.465, no:1891; Tahâvî, *Müşkilü'l-Âsâr*, c.I, s.187, no:158; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.X, s.292, no:17424; Büreyde el-Eslemî RA'dan.

İbn-i Sa'd, *Tabâkat*, c.III, s.275; Hz. Ömer RA'dan.

Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.X, s.285, no:17399; İbn-i Hacer, *el-İsâbe*, c.I, s.77, no:172; Abdullah ibn-i Amr RA'dan.

İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XLIII, s.340, no:5149; Berâ ibn-i Âzib RA'dan. Abdürrezzak, *Musannef*, c.X, s.444, no:19651; Hakem ibn-i Uteybe RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.II, s.194, no:3712; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.V, s.482, no:4532.

(*Allâhümme innî daîfün*) “Yâ Rabbi ben zayıf bir kulum.” İtiraf ediyoruz yâni. “Ben zayıfım yâ Rabbi!” (*Fekavvi fî rıdâke da’fî*) “Senin rızan yolunda şu benim zayıflığımı gider, beni kuvvetli eyle... Zayıf olmaktan kurtar, rızana koşarken kuvvetli olayım.”

(*Ve huz ile’l-hayri bi-nâsiyetî*) “Benim alnımın saçından yakala, böyle koyun, keçi götürür gibi hak yola beni öyle götür.”

Hani koyun, keçi inat ederek gelir ya, ona teşbih ederek söylüyor. “Yâ Rabbi! Beni alnımın perçeminden tutup çekerek hayra götür.”

“—Gel bakalım! Şerre gitme; hayır yap bakalım!”

Yani “Zorla günaha sokmak.” diyorlar ya; zorla sevaba sokmak... (*Ve’c’ali’l-islâme müntehâ rıdâî*) “Yâ Rabbi, benim rızamın gayesini, hedefini, sonunu İslâm eyle. İslâm’dan memnun olayım.

İslâm’ın her hükmünü seveyim, ona gönül vereyim, onu isteyeyim.”

Çünkü çok kimse İslâm’a razı gelemiyor.

“—Efendi, müslüman ol.”

“—Ya müslüman olursam içki içmeyeceğim.”

“—E bırak!”

Bırakamıyor. İçkinin tadı damağında, içkiden vazgeçmiyor; cennetten vazgeçiyor, Allah’ın rızasından vazgeçiyor.

“—Efendim, müslüman olursam kadına, kıza bakmak yok.”

“—E bakma!”

Onlar senin bacılarının, kardeşlerin, analarının emsali değil mi? Birisinin anası değil mi? Birisinin kardeşi değil mi? Birisinin kızı değil mi? Kendi kızına, karına yapılsa hoşlanmayacağın şeyi nasıl yapıyorsun? Vazgeç. Övünüyor bir de:

“—Benim elimden kaç tanesi geçmiştir...”

Geçen gün söylediler de hayret ettim. Tevbe yâ Rab! Övünülecek bir şey mi? Yani cehennemlik işini övünerek söylüyor.

Yani Müslümanlık zor geliyor. “Müslüman ol, içki içme, haksızlık etme; hak yeme, aldatma!” deyince zorlanıyor.

Allah bize İslâm’ı sevdirdin...

İslâm aslında çok güzel. Haddi zâtında çok güzel de o güzelliği görüp de onun lezzetine ermek lazım! Allah bizim gönlümüze, dimağımıza İslâm’ın lezzetini tattırsın. Bize İslâm’ı severek yaşamak nasib etsin...

İnsanın nefsi müslüman olacak, ne demek?

İnsanın nefsi İslâm’ı seve seve, güle oynaya yapmaya başlayacak. Orucu seve seve tutacak. İ’tikâfa seve seve girecek. Hacca seve seve gidecek. Zahmeti seve seve çekecek. Yollarda meşakkati sineye çekecek. Cihad olursa, bir gül bahçesine girercesine güle oynaya, “Allah Allah...” diye diye gidecek:

“—Yâ Rabbi! Şehid olayım, yolunda canım feda olsun!” diyebilecek. Bu, Müslümanlık.

Öteki şeylerde çok lezzetler vardır. Tarabya Oteli'ne gidersin; Boğaz'ın kenarındadır, püfür püfür eser, deniz önünde masmavi, geceleyin ışıklar yanar, denizde akseder; çok güzel.

Fâni dünya hoştur amma akıbet mevt olmasa.

Güzeldir bu dünya; hakikaten zevki, safası vardır ama arkasından ölüm var.

“—E olsun.”

Ölümden sonra da hesap var:

“—Gel bakalım. Ben sana şu kadar ömür verdim, yaşadın; ver bakalım hesabını!..”

Allah bize İslâm'ı sevdirdin. İslâm güzel aslında...

“—Karabiberi sever misin?”

“—Ooo, pilavın üstüne dökülürse çok tat getirir hocam.”

“—E acı şey sevilir mi?”

“—Hocam bazı acılarda da tatlılık oluyor, güzellik oluyor.” Hatta bazı insan tatlı yemez, küçüklüğünden beri bıkmıştır;

“—Aman tatlı istemem.”

Kimi insan ekşi arar:

“—Aman bir caneriği çıksa da kütür kütür, çatır çatır yesek.” diye mesela...

Ekşisini ister, turşusunu ister. Turşucuya gider.

Biz bir bayramda hiç unutmuyorum, bütün bayram harçlığımızı turşucuya vermiştik. Laleli'de meşhur bir turşucu vardı. İç turşu suyunu, ye salatalık turşusunu; üç gün hasta yattık sonra.

Ekşi şey sevilir mi, sirkeli şey? Seviliyor.

Allah bize İslâm'ı sevdirtsin...

İlk başta tatlı görünmez ama Allah'ın yolu tatlıdır. Sabredersin, zor gelir; sabrın sonu selâmettir, güzeldir. Allah bize o güzelliği versin.

Şimdi geldik hadîs-i şerîfe...

Şeytan kim? Şeytan bizim hak yolda olmamızı kıskanan, kendisi Allah'ın rahmetinden kovulduğu için bizi de Allah'ın rahmetinden uzaklaştırmaya ahdetmiş bir menfî yaratık.

“—Ben cehenneme gideceğim de olsun, birkaç tane daha âdemîzâdeyi, âdemoğlunu da tutayım, onlarla beraber cehenneme yuvarlanayım.”

Maksadı bu, gayesi bu... Allah CC de bildirmiş:

“—Bu şeytan sizin ap aşikâr düşmanınızdır, siz de onu düşman belleyin, oyunlarına düşmeyin.”

Düşerse ne olacak?

Yâsîn Sûresi'nde her sabah okuyoruz, bize diyecek ki;

أَلَمْ أَعْهَدْ لَكُمْ يَا بَنِي آدَمَ أَنْ لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ،
إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ

(يس: ٦٠)

(E lem a'hed ileyküm yâ benî âdeme en lâ ta'büdü's-şeytân) “Ey Âdemoğulları! Ey Hz. Âdem'in evlatları! Ben sizinle ahdetmedim mi, anlaşmadım mı, size bildirmediğim mi, söylemediğim mi şeytana tapınmayın, uymayın,

kulluk etmeyin diye? (*Innehû leküm aduvvün mübîn*) ‘O sizin için ap aşikâr gözle görülen, elle tutulan besbelli bir düşmandır.’ diye söylemedim mi?” diyecek. (Yâsin, 36/60)

Azarlayacak, cezalandıracak. Onun için şeytana uymayacağız.

Ama çok zor. Şeytan çok korkunç bir yaratık. Şimdi şurada bir akrep görsek veyahut hayvanat bahçesinden bir arslan kaçmış olsa, “Ooo arslan kaçmış, İskenderpaşa Camii’nin etrafında dolanıyor.” desek, ortalık karmakarış karışır. Kapıları kapatırız, “Aman buradan belki girer, parçalar...” diye. Arslandan korkarız, akrepten korkarız, yılandan korkarız, kudurmuş bir köpek olsa korkarız;

“—Aman çoluk çocuğumuzu ısırmasın.” deriz.

Bunların hepsi solda sıfır kalır; şeytan hepsinden korkunç.

“—Hocam, ne yapacağız o zaman?”

O zaman Allah’a sığınacaksınız.

İşte çare geldi karşımıza: Sabahleyin kalktığın zaman diyeceksin ki;

أَعُوذُ بِاللَّهِ السَّمِيعِ الْعَلِيمِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

(Eüzü bi’llâhi’s-semîi’l-alîmi mine’ş-şeytâni’r-racîm)

Yaz... İlim meclisine insan kağıtlı kalemler gelir. Ya da hafızasına bir duyduğunu şıp diye alacak kadar kuvvetli hafızası olur; “Tamam, ben unutmam. Onu bana on sene sonra sorsan, hatırımda kalır.” diye...

Neymiş? (*Eüzü bi'llâhi's-semî'l-alîmi mine's-şeytâni'r-racîm*) diyecekmiş. O zaman, akşama kadar şeytanın şerrinden korunurmuş.

c. Gözünüze Sahip Olun!

Geçen gün Arifiye'de hadîs-i şerîfte okuduk. Taberânî'nin Ebû Ümâme RA'dan rivayet ettiğine göre, buyuruyor ki Peygamber Efendimiz:³

أَكْفُلُوا لِي بِسِتِّ أَكْفُلْ لَكُمْ بِالْجَنَّةِ: إِذَا حَدَّثَ
أَحَدُكُمْ فَلَا يَكْذِبْ، وَإِذَا أَتَيْتُمْ نَفًّا لَا يَخُنْ، وَإِذَا
وَعَدَ فَلَا يُخْلِفْ، وَغَضُّوا أَبْصَارَكُمْ، وَكَفُّوا
أَيْدِيَكُمْ، وَاحْفَظُوا فُرُوجَكُمْ

(البغوى، طب. عن أبي أمامة)

(*Ükfülû lî bi-sittin, ekfülü leküm bi'l-cenneh: İzâ haddese ehadüküm felâ yekzib, ve ize'tümine felâ yehun, ve izâ veade felâ yuhlif. ve guddù ebsàreküm, ve küffû eydiyeküm, va'hfezù fürûceküm*)

(*Ükfülû lî bi-sittin*) “Şu altı şeyi bana tekeffül edin, (*ekfülü leküm bi'l-cenneh*) ben de size cenneti tekeffül edeyim. Altı şeyi yapacağınıza söz verin, ben de size cennete gireceksiniz diye garanti veririm.” diyor.

³ Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.VIII, s.262, no:8018; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.III, s.77, no:2539; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.X, s.541, no:18170; İbn-i Esîr, *Üsdü'l-Gâbe*, c.I, s.1139; Ebû Ümâme el-Bâhilî RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XV, s.894, no:43534; *Câmiü'l-Ehadîs*, c.V, s.399, no:4370.

1. (*İzâ haddese ehadüküm felâ yekzib*) “Konuştuğunuz zaman yalan söylemeyin!”
2. (*Ve ize'tümine felâ yehun*) “Size bir şey emanet edilirse, ona hainlik etmeyin!”
3. (*Ve izâ veade felâ yuhlif*) “Va'dettiğiniz zaman, va'dinizden dönmeyin!”
4. (*Ve guddù ebsàreküm*) “Gözlerinizi haramdan sakının!”
5. (*Ve küffû eydiyeküm*) “Ellerinizi haramdan çekin, harama yaklaştırmayın!”
6. (*Va'hfezù fûrûceküm*) “İffetinizi koruyun!”

Bunlardan bir tanesi de gözüne sahip olmaktı.

Bugün öğleyin Sultanahmet Camii'ndeydik. Arabayla bizi arkadaş aldı, buraya getirdi. Sultanahmet'ten geçtik, Beyazıt'tan geçtik, Laleli'den buraya geldik. Kısa bir mesafe. Çok uzun bir mesafe değil ama Allah'ın akıllısı, delisi yolda... Turisti, müslümanı, gâvuru yolda... Hava da sıcak. Haydi bakalım gözüne sahip olacaksın şimdi; günaha girmemek için gözüne sahip olacaksın. İnsan başını bu tarafa çeviriyor, bu tarafta var; öbür tarafa çeviriyorsun, o tarafta da var... Allahım yâ Rabbim...

Yani şeytana uymamak zor. Şeytanın çok yordakçıları, yardımcıları var. Böyle çok aletleri var.

Aletlerinden bir tanesi nedir?

Kadınlardır. Kadınlar, şeytanın tuzak ağlarıdır. Öyle diyor; tuzak ağlarıdır. Kadınlara takılır.

Hiçbir şey olmazsa şöyle döner, bir daha bakar, bir daha bakar, bir daha bakar... Birinci bakıştan, ilk bakışta gözün takıldı neyse ne; ikincisi, üçüncü hep günah.

E oruçlusun... Akşam Kadir gecesindeydin mübarek. Kadir gecesinde sabahlara kadar dua ettin, sabah ne oluyor bu hâl?

İslâm, Müslümanlık bunu nasıl çözmüş? Kadına demiş ki:

“—Örtün.”

Erkeğe demiş ki:

“—Bu tarafa bakma!”

İki taraflı. Tedavi iki taraflı. Bir taraflı değil. Hem o tarafı tedavi etmiş hem bu tarafı...

Kadına “Örtün!” diyor. Şimdiki zamâne kadınları da “Örtünmem!” diyor.

Ne olacak? Görünecek, piyasada dolaşacak.

“—Örtünmem!” diyor. “Örtün!” dedikçe Müslümanlığa kızıyorlar. Bazı erkekler de biz örtün dedik diye kızıyor; “Ya ne örtüyorsun?” diyor. Bakacak. İslâm örtünsün demiş, çıkmasın demiş. Mesela eskiden bizim örfümüzde, töremizde kıyafet belli, değil mi? Tepeden tırnağa kadın örtünür. O zaman şer az olur.

Şimdi insan oruçluyken Sultanahmet’ten buraya gelinceye kadar orucun sevabı gider.

Oruç nedir? Gözüne sahip olmaktır, diline sahip olmaktır, kulağına sahip olmaktır, gönlüne sahip olmaktır. Orucu sen sadece midene sahip olmak mı sandın?..

Gözünle oraya bakarsan, yabancı bir kadın sana her zaman haram. Bakmak da haram.

Peygamber Efendimiz buyurmuş ki.⁴

الْعَيْنَانِ تَزْنِيَانِ، وَالْيَدَانِ تَزْنِيَانِ

(حم. طب. عن ابن مسعود)

(*El-aynâni tezniyân*) “Gözler de zina eder. (*Ve'l-yedâni tezniyân*) Eller de zina eder.”

Peygamber Efendimiz buyurmuş, şimdiki zamanda bir hocaefendi buyurmuş değil. “Gözler de zina eder, eller de zina eder.” buyurmuş.

Yabancı bir kadın sana haram. Yani şeriatin yasak ettiği şeyleri yapamazsın.

Pekâlâ, su haram mı sana?

“—Değil hocam.”

Yemek haram mı?

“—Yoo, kendim kazanırsam helâldir.”

4 Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.412, no:3912; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.IX, s.134, no:8661; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.IX, s.246, no:5364; İbn-i Ebî Şeybe, *Musanef*, c.I, s.394, no:384; Bezzâr, *Müsned*, c.I, s.311, no:1956; Tahavî, *Müşkilü'l-Âsâr*, c.VI, s.211, no:2282; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliya*, c.II, s.98; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.344, no:8520; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.X, s.267, no:4419; Beyhakî, *Şuabü'l-İmân*, c.IV, s.365, no:5428; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VII, s.89, no:13289; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.I, s.72; İshak ibn-i Râhaveyh, *Müsned*, c.I, s.116, no:30; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.473, no:8913; Tahavî, *Müşkilü'l-Âsâr*, c.VI, s.213, no:2284; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.V, s.327, no:13062; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.77, no:1799; *Mecmaü'z-Zevâid*, c.VI, s.390, no:10543; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XIV, s.382, no:14541.

Sen Allah'ın helâl etmiş olduğu suyu ve yemeği Allah rızası için yemekten vazgeçtin, helâli yemekten vazgeçtin; harama niye gidiyorsun, harama niye bakıyorsun? O sana her zaman haram!

Beyzâdem oruç tutuyorum diye, Müslümanlık taslıyorum diye yapması helâl olan şeyi bile yapmıyor; oruç tutuyorum diye yapmaktan vazgeçiyor da harama bakıyor. Olmaz. Harama bakmayacaksın. Gözüne sahip olacaksın.

قُلْ لِلْمُؤْمِنِينَ يَغُضُّوا مِنْ أَبْصَارِهِمْ وَيَحْفَظُوا

فُرُوجَهُمْ

(النور: ٣٠)

(*Kul li'l-mü'minine yeğuddù min ebsàrihim ve yahfezù fûrûcehüm*) [Mü'min erkeklere söyle, gözlerini haramdan sakınsınlar, ırzlarını korusunlar.] (Nur, 24/30) buyruluyor.

“—Bakarsa ne olurmuş hocam? Artık sen de... Şimdi yirminci yüzyılda medeniyet bu kadar ilerlemiş...”

Hadis-i şerifte buyrulmuş ki:⁵

النَّظْرَةُ سَهْمٌ مِنْ سِهَامِ إِبْلِيسَ مَسْمُومَةٌ

(ك. عن حذيفة)

⁵ Hâkim, *Müstedrek*, c.IV, s.349, no:7875; Kudâî, *Müsnedü's-Şihâb*, c.I, s.195, no:292; Huzeyfe RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.X, s.173, no:10362; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.V, s.329, no:13075; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.328, no:2864; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XXII, s.310, no:24971.

RE. 238/16 (*En-nazratü sehmün min sihâmi iblîse mesmûmeten*) “Nazar, bakış şeytanın oklarından zehirli bir oktur.” Zehirli bir ok.

Düşman şimdi sana saklandığı yerden okunu, yayını gerse fırlatsa, ucu da zehirli, saplansa böğrüne ne olur? Zehirlenirsin, ölürsün.

İşte o bakış, şeytanın zehirli oklarından bir oktur. Senona baktın mı, zıp zehirli ok saplanır, gidersin.

Artık anladınız, fazla uzatmama gerek yok. Bakmayacaksınız.

Ama bakmamak için de şeytandan korunmak lazım. Şeytanın kışkırtmasına düşmemek lazım. İşte bak, ilaç geldi. Buyur, al ilacı cebine koy. Sabah okursun bunu:

أَعُوذُ بِاللَّهِ السَّمِيعِ الْعَلِيمِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

(*Eüzü bi'llâhi's-semî'l-alîmi mine's-şeytâni'r-racîm*)

Çıkarsın, bakarsın:

“—Aa, bugün kolay oldu yahu; nefsimle çok mücadele etmeden, nâmahreme bakmadan gezebildim. Neden?”

Sabah bu duayı okudun da ondan. Allah'a sığındın, Allah da seni korudu. Çünkü o büyük, azılı düşmandan, o arslandan korkunç, engerek yılanından tehlikeli olan o şeytandan ancak güç kuvvet sahibi Allah'a sarılmakla, sığınmakla kurtulabiliriz.

(*Eüzü bi'llâhi's-semî'l-alîmi*) Semî olan, Alîm olan, her şeyi bilen, her şeyi duyan; benim duamı da duyan, benim hâlimi de gören, her şeyimi, her hâlimi bilen; zayıflığımı da bilen Rabbime iltica ediyorum, (*mine'ş- şeytâni'r-racîm*) şu kovulmuş şeytandan. Beni azdırmayın, beni yanlış yollara saptırmayın, rahmet-i ilâhîden uzak yerlere düşürmesin.

Ramazan'da bu ne perhiz, bu ne lahana turşusu... Bir taraftan ibadet yaparken, bir taraftan günahlara daldırtmayın diye...

Dün kendime dikkat ettim; Allah Allah, geliyoruz bu tarafa; küçük şeylerden içim feveran ediyor. Şeytan oruçluyla fazla uğraşıyor. Sabret ya, biraz geniş ol. Yolda arabalar... Kamyon önümüzde durmuş; ben de sanıyorum ki önünde uzun bir kuyruk var da ondan gidemiyoruz. Bu tarafta da iki tane otobüs bozulmuş, daracık bir yer kalmış.

Bekle Allahım bekle, bekle Allahım bekle... Sonunda bir fırsat bulduk, geçtik; baktık ki kamyonun önü bomboş, kamyon orada duruyor.

“—Niye duruyorsun?” dedik, işaret ettik.

“—Aşağıdan arabalar geliyor.”

Mübarek bu yol iki taraflı yol; hep aşağıdakine verirken bu tarafı tamamen kapatırsan bu akla mantığa sığmaz ki. Bizim de işimiz var, yetişeceğimiz yer var. İnsan tabii haksızlık da olsa tahammül etmesi lazım.

Tahammül edemiyor, ne yapacak? Şeytana karşı Allah'a sığınacak: *Eûzü billâhi's-semî'l-alîmi mine'ş-şeytâni'r-racîm.*

Bunu deftere yazdınız.

Geldik öteki duaya. Birkaç haftadır çok güzel dualar geçiyor. Ben de öğrendiklerimizi önce kendim yapmaya çalışıyorum.

Cuma günü ne yapılacaktı? Yerinden kalkmadan 100 defa:

أَعُوذُ بِاللَّهِ السَّمِيعِ الْعَلِيمِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

(*Sübhàna'llàhi ve bi-hamdihî, sübhàna'llàhi'l-azîm, ve bi- hamdihî estağfiru'llàh*) diyecektik.

Ne oluyordu? Hem anasına babasına fayda ediyor hem kendisine fayda ediyor. Kendisinin 100 bin günahı, anasının, babasının 24 bin günahı affoluyordu.

Kaçırır mı insan bunu? Hemen not alır, yapar.

d. Hasbiyallah Duası

Öteki hadîs-i şerîfe geldik. Bu hadîs-i şerîf, Ebu'd-Derdâ RA'dan. İbn-i Asâkir'den ve İbn-i Sinnî'den alınmış.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuş ki:⁶

⁶ Ebû Dâvud, *Sünen*, c.XIII, s.275, no:4418; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXXVI, s.150, no:4034; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.III, s.476, no:5472; Ebü'd- Derdâ RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.II, s.164, no:3588; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.XXI, s.170, no:23226.

مَنْ قَالَ كُلَّ يَوْمٍ، حِينَ يُصْبِحُ وَحِينَ يُمْسِي: حَسْبِيَ
اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَعَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ
الْعَظِيمِ، سَبْعَ مَرَّاتٍ؛ كَفَّاهُ اللَّهُ مَا هَمَّهُ مِنْ أَمْرِ
الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ، صَادِقًا كَانَ بِهَا أَوْ كَاذِبًا

(ابن السني، كرم. عن أبي الدرداء)

(Men kàle külle yevmin, hîne yusbihu ve hîne
yümsî:

*Hasbiya'llàhu lâ ilâhe illâ hüve, aleyhi
tevekkeltü ve hüve rabbü'l- arşi'l-azîm, seb'a
merrâtin; kefâhu'llàhu mâ hemmehû min
emri'd- dünyâ ve'l-âhireti, sâdıkan bihâ ev
kâziben.)*

(Men kàle külle yevmin) “Her kim ki her gün,
(hîne yusbihu ve hîne yumsî) sabaha çıktığı
zaman ve akşama erdiği zaman şu sözleri
söylerse; (seb'a merrât) yedi defa...”

Bir sabah, bir akşam; sabahleyin ve akşamleyin
kim yedi defa şu sözleri derse, ne olur?

(Kefâhu'llàhu mâ hemmehû min emri'd-dünyâ
ve'l-âhireti) “Allah onun dünya ve âhiret
işlerinden canını sıkan, tasalandıran ne işleri
varsa hepsine kâfi gelir. O işlerin hepsini görür.
(Sâdıkan bihâ ev kâziben) Bunları ister cân u
gönülden söylemiş olsun, isterse kalbi lisânına
muvafık olmayan bir tarzda söylemiş olsun; ne
tarzda söylerse söylesin, eciri alır.”

Sözlere gelelim, neydi sözler:

حَسْبِيَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَعَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ
الْعَرْشِ الْعَظِيمِ

(*Hasbiya'llàhu lâ ilâhe illâ hüve, aleyhi tevekkeltü ve hüve rabbü'l-arşi'l-azîm*)

(*Hasbiya'llâh*) Arapça bir tabirdir, “Allah bana kâfi gelir.” demek. “Allah bana yeter; başka bir yardımcıya lüzum yok. Allah kâfi gelir, yeter, artar, her işimi görebilir.”

(*Lâ ilâhe illâ hû*) “Ondan gayri mâbud, ilâh yok, tapınılacak yok. Allah var, gayrisi yok. Şerîki, nazîri yok; sadece o var.”

(*Aleyhi tevekkeltü*) “Ben ona tevekkül ettim, ona dayandım, onu kendime vekil edindim. Ona sığındım, ona iltica ettim. (*Ve hüve rabbü'l-arşi'l-azîm*) O azametli Arş'ın sahibi Allah'tır.”

Arş; semaları, yeri, kürsüyü kuşatan, Allah'ın bir büyük yaratığıdır ki;

الرَّحْمَنُ عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوَى

(طه:ه)

(*Er-rahmânu ale'l-arşi'stevâ*) “Allah-u Teâlâ Hazretleri Arş-ı Âlâ'sına istivâ eylemiştir.” (Tâhâ, 20/5) diye Kur'ân-ı Kerîm'de geçiyor.

Çok azametli, çok muazzam mesafeler, çok büyük mekânlar, tariflere sığmayacak, akılların almayacağı şeyler...

“İşte o Arş-ı Azîm’in sahibi veyahut Arş’ın sahibi azametli Allah’a ben tevekkül ettim. Onun eşi, nazîri, şerîki yoktur; o tektir ve o bana kâfi gelir.” diyecek.

Böyle dediği zaman Allah hem dünya işlerine hem âhîret işlerine kifâyet eder, yeter, kâfi gelir, işlerini onarır.

Sabahleyin ve akşamleyin, yedi defa; “*Hasbiya’llâhulâilâhe illâ hüve aleyhi tevekkeltü ve hüve rabbü’l-arşı’l-azîm*” denilecek.

Sabahleyin çıkarken veyahut yataktan kalktığınız zaman veyahut sabah namazı vaktinde dersiniz. Borcunuz varsa Allah kolaylık verir, nereden geldiği belli olmaz. Hastalık varsa çaresi olur. Mânevî bir sıkıntının varsa, cehenneme düşmekten korkuyorsan, cennetten mahrum kalmaktan korkuyorsan... “Âhîret işine de faydası olur.” diyor. Âhîret işine de, dünya işine de faydası olur. Çok güzel bir dua...

Kur’ân-ı Kerîm’de de vardır; Tevbe Sûresi’nin sonunda aynı ibareler geçiyor. *Bi’smi’llâhi’r-rahmâni’r-rahîm*:

فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ، عَلَيْهِ
تَوَكَّلْتُ، وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ

(التوبة: ١٢٩)

(*Fein tevellev*) “Eğer senin etrafındaki insanlar senin hak peygamberliğini anlamaz da ey Resûlüm, sana sırt dönerlerse, sırt dönüp giderlerse, ittiba etmezlerse, seni peygamber

kabul etmezlerse, sana uymazlarsa, buyruğuna girmezlerse, sözünü tutmazlarsa...”

Tutmasın, cümle cihan halkı isterse kâfir olsun...

(*Fekul hasbiya'llàh*) “O zaman de ki ey Resûlüm; Allah bana yeter!” Nereye giderseniz gidin, isterseniz kabul etmeyin!

“—Peygamber Efendimiz’in ihtiyacı mı var etrafındakilere?”

“—Hayır.”

(*Hasbiya'llàh*) “Allah bana yeter! (*Lâ ilâhe illâ hû*) Ondan başka ilâh yoktur. (*Aleyhi tevekkeltü*) Ben sadece ona güvenip dayanırım. (*Ve hüve rabbü'l-arşi'l-azîm*) O yüce Arş’ın sahibidir.” (Tevbe, 9/129)

Tam bu dua, orada Peygamber Efendimiz’e tavsiye edilmiş olan dua.

Burada Peygamber Efendimiz bize tavsiye ediyor:

“—Sabahleyin, akşamleyin yedi defa deyin; her dünyevî, uhrevî sıkıntınızda Allah kâfi gelir, işinizi görür.” diye.

Deneyin, göreceksiniz.

“—Ben cân u gönülden acaba diyemedim mi? Çünkü ben biraz gafletli bir kulum hocam, Allah affetsin kusurumu, gafletten beni kurtarsın!”

(*Sàdikan bihâ ev kâziben*) “İster sàdıkâne söyle, ister kâzibâne söyle, fark etmez.” Sözler kıymetli, onun tesiri olur.

e. Allah Her Şeye Kâdirdir

Gelelim ondan sonraki hadîs-i şerîfe...

Taberânî, İbn-i Asâkir, Ebû Ümâme el-Bâhilî'den rivayet etmiş. Bunun da benzeri hadîs-i şerîfleri birkaç hafta önce okumuştuk. Bu ibarenin sevabını bildiren hadisler daha önce geçmişti.

Şimdi burada ne diyor Peygamber Efendimiz:⁷

مَنْ قَالَ: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَمْ يَسْبِقْهَا عَمَلٌ، وَلَمْ تَبْقَ مَعَهَا سَيِّئَةٌ

(طب. كر. عن أبي أمامة)

(Men kâle: Lâ ilâhe illa'llâhu vahdehû lâ şerîke leh, lehü'l-mülkü ve lehü'l-hamdü, ve hüve alâ külli şey'in kadîr; lem yebikhâ amelün, ve lem tebga meahâ seyyietün.)

(Men kâle) “Her kim ki (Lâ ilâhe illa'llâhu vahdehû lâ şerîke leh, lehü'l-mülkü ve lehü'l-hamdü, ve hüve alâ külli şey'in kadîr) derse...” Ne olur? (Lem yebikhâ amelün) “Hiçbir sevaplı ibadet, amel bunu geçemez. Bunun sevabı daha çok. (Ve lem tebga meahâ seyyietün) Bunu söyleyen adamın yanında da bir günah kalmaz, hepsi affolunur gider.”

⁷ Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.VIII, s.115, no:7533; Taberânî, *Müsnedü's-Şâmiyyîn*, c.II, s.11, no:829; Dûlâbî, *el-Künâ ve'l-Esmâ*, c.II, s.722, no:1262; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimâşk*, c.LIV, s.123, no11398; Ebû Ümâme el-Bâhilî RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.II, s.231, no:3891; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XXI, s.183, no:23258.

Mânası:

(*Lâ ilâhe illa'llâh*) “Allah’tan gayri tanrı, mâbud, ilâh, tapınılacak yoktur. (*Vahdehû lâ şerîke leh*) O biriciktir, tektir; şerîki, ortağı yoktur. (*Lehü’l-mülkü ve lehü’l-hamdü*) Egemenlik Allah’ındır, hüküm onundur; ne derse o olur.”

“—Kâfirin kâfirliği nasıl oluyor?”

Kâfirin kâfirliğine de hikmeti dolayısıyla müsaade etmiş, ondan yapabiliyor. Müsaade etmese başına yıldırım yağdırır, onu o anda kahreder, yapttırmaz. Müsaade etmiş. Çünkü cihan halkı hepsi kâfir olsa, ona bir zarar veremez; hepsi mü’min olsa, ona bir fayda veremez. Hepsi kulları... İmtihan için serbest bırakmış:

“—Ne yaparsa yapsın bakalım şu kulum!” diye.

Mülk onun... Rızası yok ama fırsat vermiş. İpini salıvermiş, kâfir kâfirliğini yapıyor, müşrik müşrikliğini yapıyor. Ama ipini salıverdiğinden... O sanıyor ki kendisini; hür... Dilese Allah onu ezer; karınca ezer gibi...Çocuğun, bir şeyin altında ezildiği gibi ezer dilese... Ezmiyor, mühlet veriyor.

Belli de olmaz. Çünkü Peygamber Efendimiz’i Taif’e gittiği zaman taşladılar, topuğundan yaraladılar. Cebrail AS geldi:

“—Yâ Muhammed! Allah-u Teâlâ Hazretleri beni sana gönderdi, dilersen bu beldenin altını üstüne getireyim... Lût kavmine olduğu gibi bu beldeyi tersyüz edeyim, mahvolsun bu ahâli!”

“—Yâ Rabbi!Sen bu benim kavmimi affeyle, çünkü onlar benim peygamber olduğumu bilemediler de cahilliklerinden yapıyorlar. Bunların evlatları iyi insanlar olacak.” dedi Peygamber Efendimiz, onlara dua etti.

Belli olmaz. Şu anda kâfir olur; konuşursun, konuşursun, konuşursun, müslüman olur da eline ayağına sarılır; “Ya ben seninle çok hasımdım evvelce ama şimdi hak yolu anladım, doğru yola girdim.” der.

Amerika’danyokmümüslümanolan?Almanya’dan yok mu müslüman olan? Papazlardan yok mu müslüman olan? Dünya kadar... Kitaplara yazdık. Bir sürüpapaz var, müslüman olmuş.

Onun için mülk onundur. Kâfire de mühlet veriyor. İmtihan çıkacak bize de... Bize de kâfir lazım, kâfirle cihad edeceğiz... İmtihan sorusunda, yani sahnede kâfire de bir rol var. Onun için oluyor, yoksa *Lâ ilâhe illa’llah* derlerdi, müslüman olurlardı.

Zaten birazcık yeri sarsıveriyor, zelzele; bakıyorsun adamın benzi sapsarı sararmış, bıdır bıdır, bıdır bıdır duaya başlıyor.

“—Yahu sen hiç dua etmezdin? Hiç namaz kılmazdın?..” Zelzele, ölüm korkusu...

Bir kanser oluveriyor, bir hastalık oluveriyor, olmadık bir hastalık... Üniversite profesörü, benim tanıdığım kimse var; çocuğu yok, çocuğu olmamış; hoca hoca dolaşüyor. Tıp âciz kaldı. İlk önce doktorları dolaştı; yoksa gelmez bu tarafa. Doktorları dolaştı, şimdi iş bitti;

“—İşî Allah’a kaldı.” diyor.

Şaşkın! Evvelden de sonradan da Allah’ın işî! Sen sonradan mı Allah’a kaldı sanıyorsun? Evveli de sonrası da her şey Allah’ta... Mülk Allah’ın.

(Lehü’l-mülkü ve lehü’l-hamdü) “Her türlü övgü, övülmeye layık iş onun sanatı, onun işidir. Hamd da onun... *(Ve hüve alâ külli şey’in kadîr)* O her şeye hakkıyla kâdirdir.”

Azıcık filan değil, azbuçuk değil; hakkıyla kâdirdir. Ne dilerse hiç zahmet, meşakkat çekmeden, ‘Ol!’ dediği olur. Yapmak istediğini yapar, dilediğine hiç kimse karşı duramaz. Kimsenin, hiçbir varlığın gücü yetmez.

İşte bu mânâyı böyle söylediği zaman, onun sevabına hiçbir şey yetişemiyor ve o kulun üzerinde hiç günah kalmıyor.

Mânâsını düşünerek bir deyiverelim:

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ
وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

(Lâ ilâhe illa’llâhu vahdehû lâ şerîke leh, lehü’l-mülkü ve lehü’l- hamdü, ve hüve alâ külli şey’in kadîr)

f. Yatarken İstiğfar Etmek

Öbür hadîs-i şerîfe geçtik.

Bu hadîs-i şerîf Ahmed ibn-i Hanbel’in, Hanbelî mezhebinin kurucusu imamın hadis kitabında

var, Tirmizî'nin kitabında var. Tirmizî bu hadîs-i şerîfi *hasenün garîbun* diye tavsif etmiş. Ebû Saîd el-Hudrî Hazretleri'nden rivayet edilmiş.

Bu hadis ve bundan sonra bir hadis daha gelecek, ikisi, gece yatarken yapılacak dua ile ilgili: Gece yatacağız; ne dua ederek yatalım?

Buyurmuş ki Peygamber Efendimiz:⁸

مَنْ قَالَ حِينَ يَأْوِي إِلَى فِرَاشِهِ: أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي،
لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ، ثَلَاثَ
مَرَّاتٍ؛ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبَهُ، وَإِنْ كَانَتْ مِثْلَ لَزَبِ
دِ الْبَحْرِ، وَإِنْ كَانَتْ عَدَدَ وَرَقِ الشَّجَرِ، وَإِنْ كَانَتْ
عَدَدَ رَمْلِ عَالِجٍ، وَإِنْ كَانَتْ عَدَدَ أَيَّامِ الدُّنْيَا

(حم.ت.ع. عن أبي سعيد)

(Men kàle hîne ye'vî ilâ firâşihî: Estağfiru'llahe'llezî, lâ ilâhe illâ hüve'l-hayye'l-kayyûme ve etûbu ileyh, selâse merrâtin; gafera'llâhu lehû zünûbehû, ve in kânet misle zebedi'l-bahri, ve in kânet adede veraki's-şeceri, ve in kânet adede remli âlicin, ve in kânet adede eyyâmi'd-dünyâ)

(Men kàle hîne ye'vî ilâ firâşihî) “Her kim ki yatağına sığındığı zaman.”

⁸ Tirmizî, *Sünen*, c.XI, s.261, no:3319; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.10, no:11089; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.II, s.495, no:1339; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.II, s.440; Beyhakî, *el-Esmâ ve's-Sıfat*, c.I, s.229, no:213; Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XV, s.333, no:41275; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XXI, s.128, no:23137.

Yani yattığı demek. İnsan adetâ yorgunluktan yatağına sığıyor ya... Turşusu çıktı, gündüz gezdi dolaştı; yatağına sığıyor. Barınak, sığınak gibi yastığına sarılıyor, yatıyor ya...

“Yatağına sığındığı zaman her kim ki şu sözleri üç defa söylerse Allah onun günahlarını bağışlar.”

“—Ya çoksa günahları?”

Arkasından diyor ki: *(Ve in kânet misle zebedi'l-bahri)* “Denizin köpükleri kadar çok olsa da bağışlar.”

Deniz çalkanıyor, dalgaların üstünde beyaz beyaz, tomurcuk tomurcuk köpükler oluyor. O kadar çok olsa da bağışlar.

(Ve in kânet adede veraki'l-şecer) “Ağaç cinsinin yaprakları adedince olsa da bağışlar.”

Ne kadar ağaç varsa, ne kadar yaprakları varsa o kadar günahı olsa bile bağışlar.

(Ve in kânet adede remli âlicin) “Sahranın kumlarının sayısı kadar olsa bile affeder.”

Yani hep çok şeyleri sıraladı ki, “Ne kadar çok günahı olursa olsun affeder.” demektir.

(Ve in kânet adede eyyâmi'd-dünyâ) “Dünya hayatının günlerinin sayısı kadar da olsa affeder.”

Gece yatarken bu sözü söyleyeceğiz. Kâğıt kalem, boş kağıt, boş defter; hemen yazıyoruz.

Ne diyecek? Kolay, hatırımızda kalabilir:

أَسْتَغْفِرُ اللّٰلَ الَّذِي، لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ
وَأَتُوبُ إِلَيْهِ،

(*Estağfiru'llahe'llezî, lâ ilâhe illâ hüve'l-hayye'l-kayyûme ve etûbu ileyh*)

(*El-hayye'l-kayyûm*) sözü, (*estağfiru'llah*) mef'ûl olduğu için ona bağlanırsa, üstünlü olur. Veyahut *hüve'*ye bağlayarak (*hüve'l-hayyu'l-kayyûm*) diye ötürelî okuyabilirsiniz. Her ikisi de câiz.

(*İleyhi*) *İleyk* diyorlar bazen. *İleyk*, sana demek. *İleyh*, “Allah’a, ona” demek oluyor. Zamir farkı.

(*Estağfiru'llahe'llezî, lâ ilâhe illâ hüve'l-hayye'l-kayyûme ve etûbu ileyh*)

Bu kadarmış. Bunu böyle deyince ne kadar çok günahı olursa olsun, affediliyor.

Şimdi mânasına gelelim:

(*Estağfiru'llah*) “Ben Allah’tan affımı, mağfiretimi istiyorum. Allah beni affetsin, mağfiret eylesin.” demek.

(*Estağfiru*) “Ben istiyorum. (*Estağfiru'llàhe*) “Ben Allah’tan istiyorum.” Allah afv u mağfiret edici ya, günahlarımı afv u mağfiret etmesini Allah’tan istiyorum.

(*Ellezî*) “O Allah ki, (*lâ ilâhe illâ hû*) ondan gayri ilâh yoktur.” Bir o var, Rabbimiz o; eşi, şerîki, nazîri yok. Üç değil, iki değil, beş değil, on değil; tek...

(*El-hayyu'l-kayyûm*) “O hayydır, kayyûmdur. (*Ve etûbü ileyh*) Ona tevbe ediyorum, ona dönüyorum, yöneliyorum, teveccüh ediyorum.”

Tâbe-yetûbu, *ilâ* ile kullanıldığı zaman, bir şeye teveccüh etmek demek. Kul Allah’a dönüp de “Yâ Rabbi, ben günahımı anladım, gûnahtan vazgeçtim, yönümü sana çevirdim, teveccüh ettim.” dediği zaman; (*yetûbu ila’llàh*) Allah’a tevbe etmiş oluyor.

Allah da kulun öyle kendisine iltica ettiğini görünce hoşnut olur. Tevbekâr kullarını sever.

إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ وَيُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ

(البقرة: ٢٢٢)

(*Inna’llàhe yuhibbü’t-tevvâbîne ve yuhibbu’l-mütetahhirîn*) “Allah tevbekârları sever, temizlenenleri sever. Temiz, pak olanları sever. Mânevî, maddî kirlerden temizlenenleri sever.” (Bakara, 2/222)

Sevdiği için Allah da kuluna teveccüh eder. Kul Allah’a tevbe edince Allah da kuluna teveccüh eder. Ona da derler, (*yetûbu’llàhu alâ abdihi*); yani o zaman *alâ* zamiri ile kullanılıyor. Kuldan Allah’a *ilâ* zamiri ile, Allah’tan kula *alâ* zamiri ile. Yani “Allah da kulunun üzerine rahmeti ile teveccüh ediyor.” demek.

“Sen misin hatasını anlayıp da bana dönen kulum; gel, senin yüzünün karasına bakmadım da seni affettim, seni rahmetime erdiriyorum.” diyor.

İşte yatağa yattığı zaman bu sözü söylediği zaman günahlarını Allah bağışlar.

Bizim şeytana karşı en kuvvetli silahlarımızdan birisi, belimizde taşıdığımız küçük bir silah; tevbe ve istiğfar silahıdır.

Şeytan geçmiş Rabbimiz'in karşısına, edepsizliği ele almış, demiş ki:

“—Madem ki sen beni rahmetinden kovdun, ben de senin kullarını azdıracam.”

Allah-u Teâlâ Hazretleri de buyurmuş ki:

“—Defol, git! Azdıracamı azdır. Onlar da tevbe ettikçe ben de tevbelerini kabul edeceğim.”

Allah'la inat mı edebilir?

Allahu Teâlâ hazretleri tevbe ettiği müddetçe kulların tevbesini kabul eder. Hem bu Ramazan'da biliyor musunuz ki Allah o koca Arş'ını taşıyan meleklerine diyor ki:

“—Bırakın beni tesbih etmeyi; müslüman kullarıma onların nâmına tevbe istiğfar edin.”

Bu Ramazan öyle bir mübarek zaman. Allah sıhhatle, âfiyetle, saadetle nice Ramazanlara erdirsin... Keşke bütün yıl Ramazan olsa!

Çok kolaymış.

“—Tevbe ettiği zaman kulda günah kalmaz.”
diye hadîs-i şerîfler var:⁹

لَا كَبِيرَةَ مَعَ الْإِسْتِغْفَارِ، وَلَا صَغِيرَةَ مَعَ الْإِصْرَارِ

(الديلمى عن ابن عباس)

(*Lâ kebîrete mea'l-istiğfar*) “İstiğfarla büyük günah kalmaz; (ve *lâ sağîrate mea'l-isrâr*) ısrar ile küçük günah kalmaz, günah büyümüşür.”

Burada da çıktı: Akşamleyin yatağa yatacağız; “*Estağfiru'llâhe'llezî lâ ilâhe illâ hüve'l-hayyu'l-kayyûme ve etûbü ileyh*” diyeceğiz, günahlardan pâk olmak için.

Hatırınızda tutun: (*Hüve'l-hayyu'l-kayyûm*) ne demek?

Allah Hayy'dır, Kayyûm'dur. Allah hayat sahibidir, ölü değildir. Elektrik gibi kör bir kuvvet değildir.

Sargıları sararsın, kutupları yaparsın, şöyle yaparsan elektrik mecburen çalışır. Sistemini kurarsan öküze hizmet ettirir gibi elektriğe hizmet ettirirsin.

“—Çevir şu transformatörü!” dersin, çevirir.

“—Yak şu elektiriği!”

Düğmeyi çevirirsin, yanar, ortalığı aydınlatır.

⁹ Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.199, no:7994; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.V, s.456, no:7268; Kudâî, *Müsnedü's-Şihâb*, c.II, s.44, no:853; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IV, s.218, no:10238; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.2072, no:3071; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XVI, s.452, no:17251.

Elektrik; kör kuvvet. Onu böyle tanzim edip kullanırsın.

Allah öyle değil. Allah-u Teâlâ Hazretleri Hayy'dır, hayat sahibidir. Kör kuvvet değildir. Tabiât değildir. Tabiât onun mülküdür, onun emrindedir. Hayat sahibidir, canlıdır, diridir, Hayy'dır. Öyle kör kuvvet, ölü, tabiât, âciz, cansız, cemâdat değildir.

El-Kayyûm; varlığı kendisindedir, kimsenin desteğine muhtaç değildir. Ayakta durmasında, rubûbiyyetini, ulûhiyyetini îfâ ve icrada hiç kimseye muhtaçlığı yoktur. Gücü kuvveti kendisindedir.

*Mülkünde Hak tasarruf eder, keyfe mâ yeşâ;
İsterse kevni yok eder, isterse var eder.* ¹⁰

“Allah-u Teâlâ Hazretleri mülkünde nasıl dilerse öyle hükmeder; isterse kâinatı yok eder, isterse var eder.”

كُلَّ يَوْمٍ هُ وَفِي شَأْنٍ

(الرحمن: ٢٩)

(*Külle yevmin hüve fî şe'nin*) “Her gün bir başka şa'ndadır. O, her an yaratma halindedir.”
(Rahman, 55/29)

Geh kahr u geh ihsânda;

*Her anda o bir şa'nda...*¹¹

¹⁰ Ziya Paşa (1825-1880), *Tercî-i Bend*.

¹¹ İbrâhim Hakkı Erzurûmî (1703-1780), *Tevfiznâme*.

Bazen kullarına kahreder; bazen kullarına ihsan eder, ikram eder. Her gün de değiştirir, çeşit çeşit...

şu kıştan sonra şu baharı görmüyor musunuz? şu kâinatın çoşkunluğunu... Hilkatinin, sanatının çoşkunluğunu görmüyor musunuz? Çiçeklerin rengini görmüyor musunuz? Dağların çimenlerini, yeşil halıları görmüyor musunuz? Halıların üstündeki desenleri görmüyor musunuz? Tatlı tatlı dallardan sarkan meyveleri görmüyor musunuz?

şu kudrete bak! Her anda ayrı bir şa'nda Allahu Teâlâ hazretleri, ayrı bir işte, ayrı bir yaratmada.

Kayyûm; zâtı kendinden güç alıyor, hiçbir başka şeye dayalı değil.

Ben neye bağlıyım? Ben havaya bağlıyım, suya bağlıyım. Havayı kesseler, burada iki dakika sonra çırpına çırpına ölürüm. Yemek yedirmesen bana, üç gün, beş gün dayanırım, ondan sonra ölür giderim. Boğazımı, gırtladığımı sıksan, nefes alamam; biraz sonra boğulur giderim. Yani her birimiz bir şeye bağlıyız.

Allah-u Teâlâ *Kayyûm*'dur. (*Kıyâm bi-nefsihî*) sıfatı vardır; varlığı kendindedir. Hiçbir şeye muhtaç değildir. Her şey ona muhtaçtır. İşte o.

Hayy olan... Sen ölüyorsun, yatıyorsun; uyurken gittin sen. Bir çeşit ölüm gibi. Hırsız gelse evini soysa haberin yok; katil gelse, öldürse haberin yok. Ölüm gibi bir şey. Sen ölüyorsun ama Allah uyumuyor.

لَا تَأْخُذُهُ سِنَةٌ وَلَا نَوْمٌ

(البقرة: ٢٥٥)

(*Lâ te'huzuhû sinetün ve lâ nevm*) “Onu uyku, uykulama tutmaz.” (Bakara, 2/255)

Daima nigâhbandır. Daima kullarına nezaret eder. Dua edenin duasını işitir, isteyene istediğini verir.

“—Şimdi uyku vaktidir, açmayın kapısını, çalmayın kapısını.” diye bir şey yok.

O dünya insanlarına mahsus.

“—Geceleyin çalınmaz kapısı hocaefendinin... Rahatsız etme, uyuyordur şimdi...”

Allah-u Teâlâ Hazretlerinin dergâhının kapısı gece gündüz açıktır. Kullar girsin, dua etsin. Hayy u Kayyûm'dur.

İşte insan, “O Allah'a; şerîki, nazîri olmayan, o Hayy ve Kayyûm olan Allah'a ben tevbe ediyorum, istiğfar ediyorum, Ona iltica edip ondan affımı, mağfiretimi istiyorum.” demiş oluyor.

g. Yatarken Yapılacak Bir Dua

Bir arkasındaki hadîs-i şerîf de yine yatarken yapılacak dua idi. Onu da söyleyiverelim:

Ebû Ümâme Hazretleri'nden diğerk bir hadîs-i şerîf. Beyhakî Şuabü'l-İman'ında rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹²

مَنْ قَالَ حِينَ يَأْوِي إِلَى فِرَاشِهِ وَهُوَ وَ طَاهِرٌ: الْحَمْدُ
لِلَّ الَّذِي عَلَا فَقَهَرَ، وَالْحَمْدُ لِلَّ الَّذِي بَطَنَ فَخَبَرَ،
وَالْحَمْدُ لِلَّ الَّذِي مَلَكَ فَقَدَرَ، وَالْحَمْدُ لِلَّ الَّذِي
يُحْيِي الْمَوْتَى، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ؛ خَرَجَ مِنْ
ذُنُوبِهِ كَيَوْمِ وَلَدَتْهُ أُمُّهُ

(هـب. عن أبي أمامة)

RE. 433/9 (Men kàle hîne ye'vî ilâ firâşihî ve hüve tâhirun: El- hamdü li'llâhi'llezî alâ fekahara, ve'l-hamdü li'llâhi'llezî batana feceber, ve'l-hamdü li'llâhi'llezî meleke fekader, ve'l-hamdü li'llâhi'llezî yuhyi'l-mevtâ, ve hüve alâ külli şey'in kadîr; harece min zünûbihî keyevmi veledethü ümmühû.)

Bu uzunca bir dua, kısa kısa izah ediverelim:

(Men kàle hîne ye'vî ilâ firâşihî) “Geceleyin yatağına yattığı zaman her kim ki şöyle derse...” Ama nasılken diyecek? (Ve hüve tâhirun) “Temizken diyecek.”

¹² Beyhakî, Şuabü'l-İman, c.IV, s.175, no:4714; Ebû Ümâme el-Bâhilî RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XV, s.348, no:41324; Câmiü'l-Ehâdîs, c.XXI, s.128, no:23138.

Bu *tâhirun* sözü iki mânaya gelir: Bir; abdest alıp da yatmışsa... Onun için biz burada kardeşlerimize tavsiye ediyoruz:

“—Gece yatarken abdest alın, öyle yatın!”

Bu hadislerden okuduğumuzdan, bildiğimizden tavsiye ediyoruz, faydası var diye. Gece yatarken öyle yatın. Bir bumânaya...

Bir de, insan *hades-i ekber* derler, cünüp olabilir. O zaman cünüp olursa, olmuyor; o hâlden kurtulmak lazım. Cünüpken de olmaz. En iyisi yatarken abdest almaktır.

Kişi abdestliyken, tâhirken, pak iken bu duayı yapacak.

“—Hocam, insan cünüpken yatıp uyuyabilir mi?”

Uyuyabilir ama işte bazı böyle ufak tefek veya ufak sayılmayacak mahrumiyetleri oluyor.

“—Ben şimdi oruçluyken cünüp yatsam, sahur vakti geçse, sabaha kalksam orucum olur mu?”

Oruç olur. Oruca bir zararı yok. Sakın öyle sanıp da orucu terk etmeyin! Oruca zararı yok ama elinde fırsat varsa hemen yıkanmak iyidir. Onu da görüyorsun, iyi oluyor.

Temizken her kim dua edecek, ne dua edecek?

(*El-hamdü li'llâhi'llezî alâ fekahare*) “O Allah’a hamd olsun ki yücedir, dilediğini kahreder.

Kahhârdır; her şeye gücü yeter, gücü her şeyin üstündedir, dilediğini kahreder.

(*Ve'l-hamdü li'llâhi'llezî batana fecebere*) “O Allah’a hamd olsun ki, o gizlidir ama kullarına istediğini yaptırır.”

Cebbârdır; dilediğine zorlaya zorlaya istediğini yaptırır. Görünmüyor diye sen onu yok sanma, gücü yetmez sanma; dilediğini yapar. Görünmüyor ama cebbârdır; zorlaya zorlaya, cebr ile yaptırır. Bir o mâna var.

Bir de *cebere*, Arapça’da sargı, kemiği sarmak mânasına geliyor.

“—Kolum kırıldı!”

“—Tamam, çıkıkçıya gidelim, düzeltelim, iki tarafına iki tahta, alçı saralım, 15 gün sonra bir şeyciğin kalmaz.”

İşte ona cebr derler; kırık kemiği sarmak. Allah cebbârdır demek; kırılmış ilik, kemiği perişan olmuş, hurdahaş olmuş, onu tedavi eden Allah’tır. Cebbâr sözünün o mânası da var. “Görünmez ama Allah her dertlere deva eder; her kırığı tedavi eder, sarar sarmalar.” demek. Görünmez ama sen onun görünmemesine takılıp şaşırma!

(*Ve'l-hamdü li'llâhi'llezî meleke fekadere*) “O Allah’a hamd olsun ki egemenliğe sahiptir, hükümranlık sürer. Her şeye gücü yeter, kudret-i külliyesi vardır, ne dilerse onu yaptırır.”

(*Ve'l-hamdü li'llâhi'llezî yuhyi'l-mevtâ*) “Ve o Allah’a hamd olsun ki ölüleri diriltecek.”

Allah bu ölülerin hepsini diriltecek. Bu kabirdekilerin hepsi kalkacak, mahşer yerinde toplanacak. Kara toprak içine karışsalar da, kemikleri ezilip büzülüp toz toprak olmuş olsa da Allah ölüleri diriltecek.

(*Ve hüve alâ külli şey'in kadîr*) “O her şeye kâdirdir.” Arabistan'ın kâfirciklerinden bir tanesi Peygamber Efendimiz'in yanına gelmiş, bir eski kemik almış, insan kemiği; sararmış, solmuş. Mezarın kenarından buldu demek ki; çürümüş bir kemik. Almış çürük kemiği, elinde ufalamış, tozları yere dökülüyor...

“—Allah bu çürümüş kemikleri de mi diriltecek?” demiş.

Ne sandın ya? (*Ve hüve alâ külli şey'in kadîr*) O her şeye kâdirdir.

Yâsîn Sûresi'nde diyor ki Allahu Teâlâ Hazretleri buna cevap olarak... Ki tam böyle Yirminci Yüzyıl'ın alimlerinin anlayacağı bir cevap. İnsan küçük dilini yutar. Yani tıp, fizik, kimya profesörlerinin küçük dilini yutacağı bir cevap:

وَهُوَ بِكُلِّ خَلْقٍ عَلِيمٌ

(يس: ٧١)

(*Ve hüve bi-külli halkın alîm*) “O her türlü hılkâte, yaratmaya kâdirdir. Her çeşit yaratmayı bilir, en iyi bilir.” (Yâsin, 36/79)

Ne sandın ya... Sen yaratmayı bir çeşit mi sanıyorsun?

Seni küçücük bir tohumdan annenin karnında yarattı, büyüttü de, koca adam etti de edepsizlik ediyorsun, kâfir oluyorsun.

Küçücük zerre-den koca adam haline getiren Allah, seni tekrar o küçük toz zerrelerinden, kemik parçalarından tekrar yaratmaktan zorluk mu çeker? (*Ve hüve bi-küllî halkın alîm*) “O her çeşit yaratmaya kadirdir, her çeşit yaratmayı bilir.”

Sen bilmezsin; Allah her çeşit yaratmayı bilir. Görmüyor musun sanatının kudretini? İlimler, üniversiteler anlayamıyorlar. İnceliyorlar, inceliyorlar...

Biyonik diye bir ilim dalı var.

“—Uçağın kanadını nasıl yapalım?”

Al kırlangıcın kanadını, incele, öyle yap.

“—Gövdesinin şekli nasıl olsun?”

Al kuşun gövdesini, bak bakalım, nasılsa öyle olsun.

“—Geminin şeklini nasıl yapalım?”

Al balığı karşına, balığın şekline bak, suyun içinde yüzecek olan gemini de ona göre yap.

“—Paraşütü nasıl yapalım?”

Ya sen hiç böyle ‘püf’ diye çocukların üflediği zaman havada uçuşan o paraşüt otunu görmedin mi? İşte onun gibi... Üste havayı tutacak bir şey yapacaksın; o onu taşır, hava taşır.

İşte etrafına baktığı zaman, insan sanat görüyor, sanat! Eşsiz, emsalsiz bir kudret; insanı hayranlıktan sırt üstü yere düşürecek bir kudret ve sanat görüyor.

Allah-u Teâlâ Hazretleri mühendisler mühendislerinin mühendislerinin mühendisi; alimler alimlerinin alimlerinin alimi. Her şeyi biliyor.

“—Cebir bilir mi?”

Bilir.

“—Kimya bilir mi?”

Bilir.

“—Matematik bilir mi?”

Bilir.

“—Feza ilmi bilir mi?”

Bilir.

Her şeyi o yaratmış da insanlar onun yarattığını anladığı derecede, bir parça ilerlediği derecede alim oluyor. Yani mevcudu anlamaya çalışıyor. O yoktan yaratmış.

Onun kudretinin büyüklüğünü anla ki, ortada bir model yokken yaratmış. Sen ortada model var da ağacı esas alıyorsun, balığı esas alıyorsun, kuşu esas alıyorsun da kendi şeyini ona göre yapıyorsun. O yoktan var etmiş. Sen bir model yaratılmış, elinde de malzeme var, Allah'ın malzemesi yine, senin yaptığın şey de Allah'ın verdiği malzeme; o verdiği malzeme ile Allah'ın yarattığı şeye bakarak yapıyorsun. Sana da aklı yine Allah vermiş.

Onun için Allah-u Teâlâ Hazretleri her çeşit yaratmayı bilir. Yaratacak. Kara toprağa karışsa da, kemikleri toz toprak olsa da yeniden yaratacak.

بَلَىٰ قَادِرِينَ عَلَىٰ أَنْ نُسَوِّيَ بَنَانَهُ

(القيامة: ٤)

(*Belâ kâdirîne alâ en nüsevviye benâneh*) “Şu parmak uçlarındaki parmak izlerini bile aynı şekilde, müsavi bir tarzda yapmaya biz kâdiriz.” (Kıyâme, 75/4) diyor Allah-u Teâlâ Hazretleri.

“—Sen bırak başka tarafı; parmağının ucundaki parmak izlerini bile aynen yapmaya kâdiriz.” diyor.

“İşte böyle hamd ederse, (*harece min zünûbihî*) günahlarından kurtulur, (*keyevmi veledethü ümmühû*) anasından doğduğu gündeki gibi.”

Anasından doğduğu gün bebeğin kusuru, kabahati, günahı olur mu? Olmaz. Daha mes’uliyeti, vebali yok. Daha akli başına gelmedi, âkil ve bâliğ olmadı, günahı yok; bu bebek mâsum.

İşte sen de böyle dediğin zaman, anandan doğduğun gündeki gibi tertemiz günahsız olursun. Duayı tekrar hatırlayalım:

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي عَلَا فَقَهَرَ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ
الَّذِي بَطَّنَ فَخَبَرَ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي مَلَكَ
فَقَدَرَ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي يُحْيِي الْمَوْتَى،
وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

(*El-hamdü li’llâhi’lllezî alâ fekahara ve’l-hamdü li’llâhi’lllezî batana feceber, ve’l-hamdü li’llâhi’lllezî meleke fekader, ve’l-hamdü li’llâ-*

hi'llezî yuhyi'l-mevtâ, ve hüve alâ külli şey'in kadîr.)

Beş cümlelik bir dua ama mânası son derece derin.

h. Peygamber SAS Efendimiz İçin Dua

Sayfanın en sonundaki hadis-i şerifi de okuyoruz. Bu hadîs-i şerîf de ne kadar tatlı...

Taberânî'nin, Ebû Nuaym'ın, Hatîb-i Bağdâdî'nin, İbnü'n- Neccar'ın Abdullah ibn-i Abbas RA'dan naklettiğine göre, Peygamber SAS Efendimiz buyurmuş ki:¹³

مَنْ قَالَ: جَزَى اللُّهُ عَنَّا مُحَمَّدًا بِمَا هُوَ أَهْلُهُ، أَتَعَبَ
سَبْعِينَ كَاتِبًا أَلْفَ صَبَاحٍ

(طب. حل. خط. وابن النجار عن ابن عباس)

RE. 433/ (Men kàle: Ceza'llàhu muhammeden annâ mâ hüve ehlühû, et'abe seb'îne kâtiben elfe sabâhin.)

(Men kàle)"Bir kimse (Ceza'llàhu muhammeden annâ mâ hüve ehlühû) derse, (et'abe seb'îne kâtiben) yetmiş kâtibi yorar, halsiz, dermansız bırakır; (elfe sabâhin) bin sabah... Bin sabah yetmiş tane kâtibi halsiz, dermansız bırakır."

¹³ Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XI, s.206, no:11509; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdat*, c.VIII, s.338, no:4441; Ebû Nuaym İsfahânî, *Ahbâr-ı İsfahan*, c.IX, s.228, no:1819; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.II, s.234, no:3900; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XXI, s.127, no:23135.

Ne demek bu? Yani böyle dediği zaman melekler sevabını yazacaklar ya... Yetmiş tane melek bin sabah yaza yaza, yaza yaza turşuları çıkacak, halleri kalmayacak, “Bu kulun sevabını yazmaya gücümüz kalmadı!” diyecekler. Böyle dua eden kimse onları yoracak.

Ne güzel bir ifade, çok tatlı...

جَزَى اللُّ عَنَّا مُحَمَّدًا بِمَا هُوَ أَهْلُهُ

(*Ceza'llàhu muhammeden annâ mâ hüve ehlühû*)
Mânâsı: (*Ceza'llàhu*) “Allah mükâfatlandırırsın.”

Cezâ, Arapça'da karşılık vermek demek. Hem hayra ceza olur hem şerre ceza olur; çünkü karşılık demek.

جَزَاكَ اللُّ خَيْرًا كَثِيرًا

(*Cezâke'llàhu hayran kesîrâ*) “Allah seni çok hayırla mükâfatlandırırsın. Allah seni hayırla cezalandırırsın!” diye duymuşsunuzdur. Yani bu böyle dua olabilir. Hep şer mânasına değil.

Türkçede, “Allah cezayı versin!” dedi mi insan, kavgalı olur; yani “Bana hakaret etti, beddua etti.” diye. Arapçada öyle değil; *cezâ*, karşılık vermek demek.

(*Ceza'llàhu muhammeden*) “Allah Muhammed’e (SAS) mükâfat versin.” Nereden? (*Annâ*) “Bizim nâmımıza...”

Başkasının kesesinden harcıyoruz, dikkat ederseniz. Yani bizim bir şeyimiz yok; “Yâ Rabbi! Sen ver.” diyoruz, Peygamber Efendimiz’e dua ediveriyoruz. Ama kese bizim değil.

(*Ceza'llàhu muhammeden annâ*) “Allah bizim nâmımıza Muhammed’i (SAS) mükâfatlandırır.”
Ne ile? (*Mâ hüve ehlühû*) “Neye lâıksa o mübarek Peygamber, onunla mükâfatlandırır.”

Biz fazla söylemeyelim:

“—O Peygamber SAS neye lâıksa, ne gibi iltifatlara, mükâfatlara, hediyelere mazhar olmak şânındansa, Allah o mükâfatları bizim nâmımıza ona versin!”

Böyle dua ederse, yetmiş meleği bin sabah yorgun argın bırakır. Bu güzel bir duadır çünkü.

Peygamber Efendimiz’e böyle dua ettiği zaman, Peygamber Efendimiz o kuldan haberdar olur, memnun olur. Peygamber Efendimiz’le arada muhabbet olur, rüyasına gelir, yardımına erişir. İnsan Peygamber Efendimiz’in sevgisine mazhar olur.

Allah-u Teâlâ Hazretleri sevgisine erenlerden eylesin... *Fâtiha-i şerîfe mea’l-besmele!*

Prof. Dr. Mahmud Es’ad COŞAN

16. 06. 1985 - İskenderpaşa Camii

[Bütün HADİS DERSLERİ’ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

